

[Risbjerg Kirke]

Lige før dette forårs påskeprædikener skulle skrives, blev der i aviser og TV sat fokus på et tilsyneladende nyopdaget koptisk skrift med navnet Judasevangeliet. Det blev lanceret som spændende nyt, da skriftet udnævnte Judas til at være helten i Påskens begivenheder, i stedet for at være tildelt den sædvanlige rolle som skurken. Judasevangeliet beskriver altså Judas på en anden måde, end man er vant til at opleve og det fandt pressen interessant.

Men hvad er Judasevangeliet for et skrift? Og er det nu også så nyt og anderledes i sin tænkemåde, som man gerne ville gøre det til i TV-avisen? Ja nyt er det selvfølgelig ikke, for de museumsfolk og forskere, der har haft de fundne rester af skriftet i hænderne er enige om, at det i sin originale udgave må være skrevet før 180 e. Kristus, for man kender til, at kirkefaderen Irenæus i sine skrifter omtaler Judasevangeliet. Og håndskriftet i dens foreliggende form, Codex Tchacos, er højst sandsynlig en senere kopi af originalen, hvilket man ved hjælp af kulstofprøver på papyrus og læderindbindingen kan datere til omkring 220-340 e. Kristus.

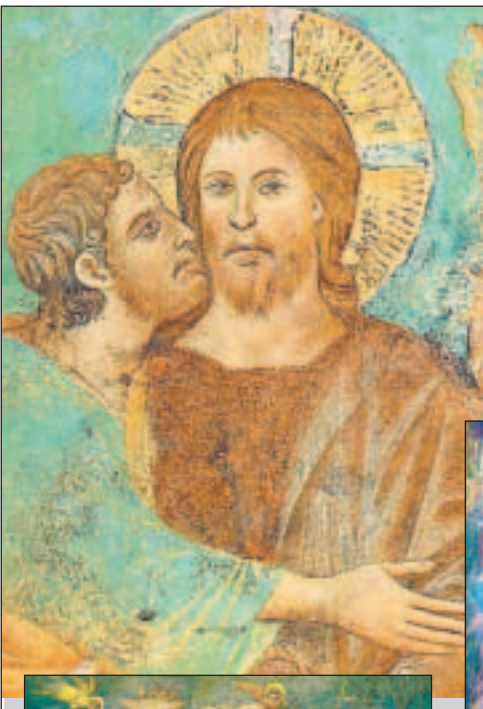
Så "nyopdaget" var måske lidt af en overdivelse. Men det er nu blevet oversat fra koptisk og dette forår gjort tilgængelig på engelsk på Internettet, samt i bogform blevet publiceret af National Geographic Society. Og det var derfra historien om den "nye Judas" vandrede ud i verdenspressen.

Håndskriftet har siden det blev fundet engang i 1970-erne levet en omskiftende og dramatisk tilværelse. Ganske som med andre skrifter af den art, Nag Hammadiskrifterne og Dødehavsrullerne "blev det væk" kort efter at være opdaget første gang og da det dukkede op igen var det i forsøget på at handle det på det globale (undergrunds)marked for antikke håndskrifter. Det er for svimlende beløb i størrelsen 3.000.000 \$ blevet tilbudt interesserede universitetsfolk i USA, der dog hverken havde pengene, eller lysten til at købe håndskrifter, der blev anset for stjålne.

Men ved årtusindeskiftet købtes håndskriftet af en græsk handelsmand Tchacos, der først forsøger at gøre papyrusekspert og forskere i koptisk sprog ved Yale Universitet interesserede, men det var først, da Maecenas Foundation for Ancient Art indledte et samarbejde med National Geographic Society, at dokumenterne kommer rigtig frem i lyset efter mere end 1700 år i det skjulte. Siden har man studeret håndskriftet eller resterne heraf nøje og man er nu nået så langt, at man har villet offentliggøre såvel i bogform, som på Internettet, hvad man har fundet ud af om dette forsvundne Judasevangelium.

Men hvad så med skriftets indhold? Er det nyt? Skriftet er et såkaldt gnostisk skrift, og gnosticisme henviser til en særlig religiøs bevægelse kendt fra oldtiden, der dyrkede de mere mystiske sider af det religiøse liv. Vi kender det fra andre skrifter som fx Thomasevangeliet og Philipsevangeliet. I den gnostiske opfattelse er ånden langt at foretrække frem for det fysiske, hvilket betyder, at man gør alt for at undertrykke og tugte kroppen, mens man modsat dyrker sjælen og gør den udødelig. Frelsen består her i at få indblik (gnosis = viden) i sjælens oprindelige tilstand. Altså en bevægelse, der mente at have særlige indsigter, som ikke tilkom alle. Og især dette har været den væsentligste årsag til, at Judasevangeliet ikke fik lov at blive et af de skrifter, der kom med i den samling, der skulle være biblens skrifter.

Hver gang, der er gjort nye skriffund, eller gamle skrifter er blevet gjort lettere tilgængelige, har det betydet overvejelser i forhold til de allerede kendte i Det nye Testamente og ikke mindst Jesus skikkelsen. Det bliver derfor spændende at følge den teologiske forskning efter denne publikation af Judasevangeliet, og se om der kan frembringes nye brikker til det puslespil, der er forsøgt lagt nu i mere end 2000 år.

Judasevangeliet skrevet før 180 e. Kr. - Fundet engang i 1970-erne

Håndskriftsdokumentet er blevet rekonstrueret og oversat 2006 af et team af forskere ved universitetet i Geneve i Schweiz; Augsburg i Tyskland og Chicago Universitetet i USA.

Teamet består af eksperter indenfor ægyptologi, koptiske sprog, teologi og man har benyttet sig af computerprogrammering for at rekonstruerer de 15-20% af de oprindelige dokument, som manglede.

I Risbjerg kirkes Hverdagkirke holder Tage Petersen, forskningsadjunkt ved Københavns Universitet foredrag om Judasevangeliet. Se programkalenderen for dato.